CYD-BWYLLGOR YMGYNGHOROL ARDAL O HARDDWCH NATURIOL EITHRIADOL LLŶN 5/4/17

Yn bresennol:

T. Victor Jones (Cyngor Cymuned Llanbedrog) (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Angela Russell (Is-gadeirydd)

Aelodau: Y Cynghorwyr Gareth Roberts, Gruffydd Williams a R. H. Wyn Williams (Cyngor Gwynedd), Ashley Batten (Ymddiriedolaeth Archeolegol Gwynedd), John Gosling (Partneriaeth Dwristiaeth Abersoch a Llŷn), William I. Hughes (Undeb Amaethwyr Cymru), Morgan Jones-Parry (Fforwm Mynediad Arfon a Dwyfor), Sian Parri (Cyngor Cymuned Tudweiliog) a John Eric Williams (Cyfeillion Llŷn).

Swyddogion: Bleddyn P. Jones (Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn), Elin Wyn Hughes (Swyddog Prosiect AHNE Llŷn), Wyn Williams (Rheolwr Cefn Gwlad a Mynediad) a Bethan Adams (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Ymddiheuriadau: Noel Davey (Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig), Arfon Hughes (Cyngor Tref Nefyn), Laura Hughes (Ymddiriedolaeth Genedlaethol) a Alun Price (Cyfoeth Naturiol Cymru).

1. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Cymerodd y Cadeirydd y cyfle i ddiolch i'r Cynghorydd R. H. Wyn Williams, oedd yn mynychu ei gyfarfod olaf ar ran Cyngor Gwynedd, am ei gyfraniad gwerthfawr i'r Cydbwyllgor ac ardal Llŷn.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYS

Cyfeiriodd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn at y materion isod:

<u>Tirweddau'r Dyfodol Cymru</u>

Nodwyd bod cyrff cadwraethol wedi datgan pryderon yn ddiweddar yn y wasg o ran cynnwys adroddiad drafft yr adolygiad. Pwysleisiwyd bod y partneriaid ynghlwm â'r adolygiad yn weddol gytûn o ran cynnwys yr adroddiad drafft. Adroddwyd o ran amserlen, y byddai adroddiad diwygiedig yn cael ei rannu gyda'r partneriaid cyn y cynhelir digwyddiad i gyflwyno adroddiad terfynol yr adolygiad yn ystod yr Haf. Eglurwyd bod yr adroddiad yn nodi cynigion o ran annog cydweithio, arbed arian, denu cyllid (ond ddim yn nodi y ceir fwy o arian gan Lywodraeth Cymru) ac yn gefnogol i barhad y Gronfa Datblygu Gynaliadwy.

Nododd aelod bod trafodaethau cynnar yng nghyswllt yr adolygiad wedi cyfeirio at Lywodraeth Cymru'n cyfrannu'n ariannol tuag at yr AHNE a swyddogion i uchafu elfen gwarchod y dynodiad.

Nododd aelod bod y Cyngor wedi derbyn cynnydd grant uwch na'r cyfartaledd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2017-18 gyda swyddogion Gwynedd wedi bod yn flaenllaw yn darparu'r dystiolaeth i gyfiawnhau newid y fformiwla dyrannu i adlewyrchu gwir gost gofal yng nghefn gwlad. Ychwanegodd y dylid ystyried gwneud rhywbeth tebyg o ran yr AHNE.

Gofynnodd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn i'r aelod gadarnhau enw swyddog y gallai gysylltu yng nghyswllt hyn.

Cais Nova Innovation

Cyfeiriwyd at gais gan Nova Innovation, ar ran Ynni Llŷn, i Ystad y Goron am hawl i ddatblygu cynllun ynni llanw posibl ger Ynys Enlli. Nodwyd bod Cynrychiolydd Cyngor Cymuned Tudweiliog wedi dod ar draws taflen ymgynghori nad oedd yn cyfeirio at y Cyd-Bwyllgor. Ymhelaethodd y cynrychiolydd bod y daflen yn cyfeirio at yr AHNE ond nid oedd cyfeiriad at ymgynghori efo'r Cyd-Bwyllgor. Awgrymodd y dylid cysylltu efo Ynni Llŷn i ofyn am fwy o wybodaeth am y prosiect ac i nodi wrth Ystad y Goron y dylid ymgynghori â'r Cyd-Bwyllgor ar y cynllun.

Nododd aelod ei fod ar ddallt mai ymgynghoriad cychwynnol yn unig ydoedd o ran y posibilrwydd o ran sefydlu cynllun o'r fath.

Nododd Cynrychiolydd Cyngor Cymuned Tudweiliog bod y ddogfen yn nodi mai'r cam nesaf fyddai gwneud cais i Ystad y Goron am drwydded, felly dyma'r amser i roi mewnbwn y Cyd-Bwyllgor i'r ymgynghoriad.

PENDERFYNWYD y dylid cysylltu efo Ynni Llŷn i ofyn am fwy o wybodaeth am y prosiect ac i nodi wrth Ystad y Goron y dylid ymgynghori â'r Cyd-Bwyllgor ar y cynllun.

Llythyr Cyngor Cymuned Llanaelhaearn

Adroddwyd bod y Cadeirydd wedi derbyn llythyr gan Gyngor Cymuned Llanaelhaearn yn gofyn am gefnogaeth y Cyd-Bwyllgor i'w cais i Gyngor Gwynedd am olau stryd ar gyffordd Trefor ar sail diogelwch ffyrdd. Nodwyd bod Cynllun Rheoli'r AHNE yn nodi y dylid ceisio cyfyngu nifer o arwyddion ffordd a golau stryd o ran llonyddwch felly roedd yn sefyllfa anodd. Nodwyd y cynhaliwyd trafodaethau rhwng y Pennaeth Rheoleiddio, Aelod Cabinet - Cynllunio a Rheoleiddio, Aelodau Lleol ynghyd â'r Cyngor Cymuned. Adroddwyd bod y Pennaeth Rheoleiddio o'r farn bod y gyffordd yn ddiogel a ni fyddai Cyngor Gwynedd yn gwneud newidiadau.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y prif bwyntiau canlynol:
- Bod nifer o gyffyrdd tebyg yn yr AHNE, ni ellir cefnogi pob cais.
- Pryder o ran llygredd golau yn y nos ac effaith ar fioamrywiaeth.
- Yn yr achos yma, y dylid gwneud cyfaddawd o ran tywyllwch i fodloni anghenion pobl oherwydd y pryderon diogelwch.
- Nad oedd damwain angheuol ers y lôn newydd.
- Y dylid cefnogi'r bobl leol.
- Ddim yn gyfforddus yn lobio ar y mater ond fe ellir nodi cefnogaeth.
- Y dylid ymateb i'r llythyr gan nodi bod y Cyd-Bwyllgor yn derbyn pryder lleol gan ofyn i'r Cyngor ail-edrych ar y sefyllfa ac os oedd y Cyngor yn dod i benderfyniad bod angen golau stryd ar sail diogelwch nid oedd y Cyd-Bwyllgor yn wrthwynebus.

PENDERFYNWYD bod Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn yn anfon ymateb i'r llythyr, ar ran y Cyd-Bwyllgor, yn seiliedig ar y sylwadau uchod.

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 22 Tachwedd 2016, fel rhai cywir yn ddarostyngedig i'r newidiadau isod:

- Newid y frawddeg 'Nodwyd y cynhelir cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor pan fu'r adeilad yn cau mwyaf tebygol ym Mhwllheli.' yn y paragraff cyntaf ar dudalen 5 i ddarllen 'Nodwyd pan fudd yr adeilad yn cau, mwyaf tebygol mai ym Mhwllheli y cynhelir cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor.'
- Newid rhan o'r paragraff olaf ar dudalen 6 i ddarllen '…Tynnodd sylw at y ffaith fod rhagor o astudiaethau cyfoes wedi eu cwblhau parthed tyrbinau gwynt a ffermydd solar, gan nodi bod safleoedd y clystyrau o dyrbinau gwynt a gynigiwyd ar sail technegol gan ARUP Associates yn 2012 wedi eu diystyrru gan astudiaethau diweddarach a roddodd ystyriaeth i sensitifrwydd y dirwedd. Roedd y CDLl ar y cyd drafft hefyd yn dynodi tir o amgylch Rhoslan fel yr ardal chwilio flaenoriaethol yn Nwyfor ar gyfer ffermydd solar mawrion oherwydd materion tirweddol yn ogystal â chapasiti'r grid cenedlaethol.'

5. PROSIECTAU DIWEDDAR GWASANAETH AHNE LLŶN

Cyflwynodd Swyddog Prosiectau AHNE Llŷn adroddiad ar waith y Gwasanaeth AHNE. Rhoddwyd diweddariad ar y prosiectau canlynol:

- Gwaredu Arwyddion Ffordd Blêr;
- Cylchdeithiau Beics Llŷn;
- Dehongli Tre'r Ceiri;
- Prosiect Ffynnon Aelrhiw.

Nododd aelod ei fod yn ymwybodol bod y bardd Joseph Sherman wedi cyfansoddi barddoniaeth yng nghyswllt Tre'r Ceiri ac fe fyddai'n eu hanfon ymlaen i'r Gwasanaeth AHNE.

Cyfeiriodd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn at y cyflwyniad a dderbyniwyd yn y cyfarfod blaenorol yng nghyswllt cynllun Rhodd Eryri sef cynllun peilot lle'r oedd ymwelwyr yn cyfrannu tuag at waith cadwraeth yn lleol. Nododd ei fod wedi mynychu digwyddiad a gynhaliwyd yn Llanberis i ddathlu llwyddiant blwyddyn gyntaf y cynllun. Nododd bod 45 busnes yn aelod o'r cynllun erbyn hyn, gyda £3,500 wedi ei gasglu a'u bod yn anelu i gasglu £10,000 erbyn mis Medi.

Mewn ymateb i sylwadau gan aelodau yng nghyswllt prosiect tebyg yn yr AHNE, nododd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn y cyflwynir mwy o wybodaeth o ran sefydlu prosiect o'r fath ar gyfer yr AHNE i'r cyfarfodydd nesaf.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth.

6. Y GRONFA DATBLYGU CYNALIADWY

Cyflwynwyd adroddiad Swyddog Prosiectau AHNE Llŷn a oedd yn manylu ar sefyllfa'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy. Nodwyd mai £55,000 oedd swm y Gronfa ar ddechrau blwyddyn ariannol 2016/17 ac fe lwyddwyd i ddyrannu'r cyfan. Tynnwyd sylw at yr atodiad a oedd yn cynnwys crynodeb o'r prosiectau a dderbyniodd gyfraniad gan y Gronfa.

Adroddwyd y derbyniwyd cadarnhad fod £55,000 yn y Gronfa ar gyfer 2017/18 ac anogwyd aelodau i hyrwyddo'r Gronfa.

Ymatebodd y Swyddog i gwestiynau/sylwadau'r aelodau yng nghyswllt prosiectau penodol.

Nododd y Cadeirydd ei werthfawrogiad am y gwaith.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth.

7. AELODAU LLEOL AR Y CYD-BWYLLGOR YMGYNGHOROL

Cyflwynwyd adroddiad Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn a oedd yn egluro goblygiadau, a'r broses, o newid cyfansoddiad y Cyd-Bwyllgor Ymgynghorol o ran nifer yr Aelodau Lleol all fod yn aelodau o'r Cyd-Bwyllgor ar unrhyw adeg yn unol â phenderfyniad y Cyd-Bwyllgor yn ei gyfarfod ar 24 Mehefin 2015.

Eglurwyd bod y cyfansoddiad presennol yn nodi mai 5 Aelod Lleol all fod yn aelodau o'r Cyd-Bwyllgor ar unrhyw adeg gydag aelodau yn cyfnewid yn dilyn etholiadau lleol. Tynnwyd sylw, ar adeg y gwnaed y penderfyniad, roedd disgwyl y byddai ffiniau wardiau'r ardal yn newid ac y byddai llai o Aelodau Lleol yn cynrychioli wardiau yn yr AHNE (yn rhannol neu gyfan gwbl). Fodd bynnag, ni fu unrhyw newid yn y wardiau, felly roedd cyfanswm yr aelodau gyda wardiau yn yr AHNE (yn rhannol neu gyfan gwbl) yn 11.

Tynnwyd sylw pe byddai'r holl Aelodau Lleol yn rhan o'r Cyd-Bwyllgor, byddai aelodaeth y Cyd-Bwyllgor yn cynyddu o 27 i 33 gyda mwyafrif sylweddol yn aelodau o Gyngor Gwynedd. Amlygwyd bod sedd i gynrychiolydd o bob Cyngor Cymuned yn yr AHNE ar y Cyd-Bwyllgor eisoes.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y prif bwyntiau canlynol:

- Gan nad oedd y ffiniau etholiadol yn newid dylid ystyried gadael i'r Aelodau Lleol benderfynu ymysg ei gilydd pwy fyddai'n aelodau o'r Cyd-Bwyllgor.
- Bod Cynrychiolydd Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig wedi anfon sylwadau i nodi ei fod o'r farn y dylid cadw at 5 Aelod Lleol ar y Cyd-Bwyllgor gan y byddai 11 Aelod Lleol yn newid y cydbwysedd yn ormodol o ran cynrychiolaeth y Cyngor. Roedd yn awgrymu hefyd efallai y gellir newid aelodau ar raddfa o un y flwyddyn er mwyn cael newid graddol.
- Un opsiwn fyddai rhoi cyflwyniad i'r Aelodau Lleol o ran yr AHNE cyn iddynt lenwi ffurflen i nodi pam eu bod eisiau bod yn aelod o'r Cyd-Bwyllgor gan adael y penderfyniad i'r Cyd-Bwyllgor o ran pa aelodau ddylai wasanaethu ar y Cyd-Bwyllgor.
- Anghytuno efo 11 Aelod Lleol ar y Cyd-Bwyllgor gan fod angen trawstoriad/cydbwysedd o ran aelodaeth a ni ddylid gadael y penderfyniad i'r aelodau lleol gan all bod gwahaniaeth barn.
- Y dylid ystyried dyrannu seddi aelodau lleol yn unol â threfniadau Cydbwysedd Gwleidyddol y Cyngor.
- Bod angen pwyso ar y Cynghorau Cymuned i anfon cynrychiolydd i gyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor.

Cynigiwyd a eiliwyd i gadw nifer yr Aelodau Lleol i 5 ac argymell i'r Cabinet / Aelod Cabinet - Cynllunio a Rheoleiddio y dylid diwygio cyfansoddiad y Cyd-Bwyllgor i nodi y dyrennir seddi Aelodau Lleol yn unol â threfniadau Cydbwysedd Gwleidyddol y Cyngor ac i ddileu'r cymal "Aelodau Cyngor Gwynedd i gael eu cylchdroi yn dilyn etholiadau lleol". Pleidleisiwyd ar y cynnig ac fe gariodd.

PENDERFYNWYD cadw nifer yr Aelodau Lleol i 5 ac argymhell i'r Cabinet / Aelod Cabinet - Cynllunio a Rheoleiddio y dylid diwygio cyfansoddiad y Cyd-Bwyllgor i nodi y dyrennir seddi Aelodau Lleol yn unol â threfniadau Cydbwysedd Gwleidyddol y Cyngor ac i ddileu'r cymal "Aelodau Cyngor Gwynedd i gael eu cylchdroi yn dilyn etholiadau lleol".

8. CYNLLUN RHEOLI'R AHNE

Cyflwynwyd adroddiad Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn yn rhoi diweddariad ar y gwaith o ddiweddaru ac adolygu Cynllun Rheoli'r AHNE. Tywyswyd yr aelodau trwy 4 bennod drafft o Ran 2 o'r cynllun rheoli sef 'Amgylchedd glân a Llonyddwch', 'Cynefinoedd a Bywyd

Gwyllt', 'Gwaith, Cynnyrch a Sgiliau' a 'Pobol a Chymdeithas' a oedd yn atodiad i'r adroddiad.

Tynnwyd sylw mai dyma'r penodau olaf o'r Cynllun drafft i'w hystyried. Adroddwyd mai'r cam nesaf fyddai llunio cynllun gweithredu i gyd-fynd gyda'r polisïau a thynnu'r holl ddeunydd at ei gilydd i ffurfio Cynllun Rheoli diwygiedig cyflawn mewn ffurf drafft. Yn dilyn hynny bwriedir cynnal ymgynghoriad cyhoeddus am o leiaf 6 wythnos cyn dychwelyd i'r Cyd-Bwyllgor gyda manylion o'r ymatebion a dderbyniwyd ac argymhellion.

Rhoddwyd cyfle i'r aelodau roi sylwadau, nodwyd y prif bwyntiau canlynol:

<u>Cynefinoedd a Bywyd Gwyllt</u>

- Tudalen 31 – Y dylid cyfeirio at Ymgyrch Neifion o dan y pennawd 'Rhywogaethau morol'.
- Tudalen 32 - Ddim yn hapus y cyfeirir at allyriannau CO_2 o dan y pennawd 'Newid hinsawdd', fe ellir nodi bod newid hinsawdd ond ni ddylid clymu cyfrifoldeb â gweithgareddau dynol. O'r farn bod yr haul yn ffactor mawr o ran newid hinsawdd.
- Bod geiriad polisi BP5 yn wannach na'r hyn a nodir ar dudalen 32. Hefyd, nodir yn y paragraff olaf ar dudalen 32 '…creu ynni adnewyddol ar raddfa addas…', fe ddylid nodi'n fanwl yn y polisïau beth a olygir fel graddfa addas.

<u>Gwaith, Cynnyrch a Sgiliau</u>

- Bod rhai o'r ffigyrau a gynhwyswyd yn y bennod yn gamarweiniol gan nad ellir cael dadansoddiad mor fanwl o ffigyrau STEAM. Nododd Cynrychiolydd Partneriaeth Dwristiaeth Abersoch a Llŷn y dylid trafod y ffigyrau efo Steven Jones (Uwch Swyddog Gwasanaethau Twristiaeth) ac y byddai ef hefyd yn fodlon cynorthwyo. Ychwanegodd ei fod yn anodd cael ffigyrau cadarn o ran yr Ardal o Harddwch.

<u>Pobol a Chymdeithas</u>

- Tudalen 55 – y dylid ystyried nodi o dan y pennawd 'Cartrefi Gwyliau a Phrisiau Tai' yr angen i edrych ar y rhesymau pam bod cynifer o dai ar werth mewn rhai ardaloedd penodol o fewn yr AHNE.
- Tudalen 56 - Tlodi Tanwydd - cysylltiad uniongyrchol rhwng y dreth ar garbon a'r ffaith bod y Deyrnas Unedig yn gorfod mewnforio tanwydd oherwydd nid oedd hawl i gael pwerdai llosgi glo newydd, polisïau wedi dilyn at nifer o bobl mewn tlodi tanwydd.
- O ran trefn y penodau, dylid ystyried rhoi'r bennod yma yng nghychwyn y cynllun er mwyn rhoi mwy o bwyslais i'r bennod.
- Bod cymunedau yn heneiddio a'r angen i edrych ar sut y gellir cefnogi unigolion i aros yn eu cynefin. Er nad oedd hyn yn unigryw i'r AHNE, dylid ystyried cyfeirio at y mater.

Nododd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn y derbyniwyd sylwadau gan Gynrychiolydd Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig ar y penodau drafft ac fe'u hystyrir a'u hymgorffori yn y penodau. Ychwanegodd bod croeso i unrhyw aelod anfon sylwadau ar y penodau ato.

Nodwyd bod y Cynrychiolydd wedi nodi ei fod o'r farn y dylai'r cynllun cyflawn ddod gerbron y Cyd-Bwyllgor cyn mynd allan i ymgynghori. Cafwyd trafodaeth ar y mater. Mewn ymateb i gwestiwn o ran yr amserlen, nododd Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn mai'r bwriad oedd ymgynghori ar y cynllun yn ystod mis Gorffennaf gan ddod gerbron y Cyd-Bwyllgor yn ystod mis Medi/Hydref efo'r sylwadau a wnaed yn y cyfnod ymgynghori gan fabwysiadu'r cynllun cyn diwedd y flwyddyn. Daethpwyd i gonsensws y dylai'r cynllun drafft ddod gerbron y Cyd-Bwyllgor cyn cynnal ymgynghoriad cyhoeddus.

PENDERFYNWYD:
(i) derbyn yr adroddiad;

(ii) bod Rheolwr Gwasanaeth AHNE Llŷn yn diwygio'r penodau drafft yn unol â sylwadau'r Cyd-Bwyllgor;
(iii) cynnal cyfarfod o'r Cyd-Bwyllgor i drafod y Cynllun Rheoli drafft cyn cynnal ymgynghoriad cyhoeddus.

Dechreuodd y cyfarfod am 4.30yh a daeth i ben am 6.20yh

____

CADEIRYDD